Noora Nampajärvi noora.nampajarvi@ulapland.fi

Yhdenvertaisuusvaltuutetun kertomus eduskunnalle 2026

Eduskunnan sivistysvaliokunta 23.4.2026

LAPIN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF LAPLAND

LAPIN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF LAPLAND

Saamelaisten historian opetus ja yhdenvertaisuus

Ongelma:

- Saamelaisten historia ja kulttuuri eivät näy kansallisessa ohjauksessa riittävän eksplisiittisesti

→ opetus jää paikallisten OPS-kirjausten, oppimateriaalien ja opettajan pedagogisten valintojen varaan.

Seuraukset:

- Oppilaan oikeus opetukseen riippuu kunnasta, koulusta ja opettajasta.
- Saamelaistaustaisten oppilaiden identiteetin kasvun tuki jää epätasaiseksi.
- Valtaväestön nuorten tietoisuus saamelaisuudesta jää puutteelliseksi.
- Yhdenvertaisuus ei toteudu koko maassa samalla tavalla

Saamelaisten historian opetus ei voi riippua yksittäisen kunnan painotuksista tai opettajan henkilökohtaisesta varmuudesta.

Miten asia ratkaistaan?

1. Saamelaisten historian ja kulttuuriopetuksen kirjaaminen opetussuunnitelmiin.
2. Opettajien täydennyskoulutus kaikkien saamelaisryhmien historioiden opetukseen.
3. Oppimateriaalien päivittäminen ja seuranta. → saamelaisten historiat ja pohjoinen näkökulma eivät kuulu marginaaliin.
4. Opettajankoulutuksessa kaikille opettajaopiskelijoille valmius opettaa saamelaiskulttuuriin liittyviä asioita (ns. Norjan malli).

Pororaito Kukkasjaurin jäällä. Heikki Roivainen 1942.

